

Bulgar Sadyk

Category: Kitapcy,Taryhy şahslar
написано kitapcy | 23 январа, 2025
Bulgar Sadyk BULGAR SADIK

• Unutulmuş Bir Kahraman, Gerçek Miydi Yoksa Efsane Mi ?

Adı Stoyan'dı, Bulgar doğdu, Türk ve Müslüman olarak öldü. Hatıralarında Bulgar ordusunun küçük rütbeli bir subayı iken kendisine ve Türklere kötü muamele eden binbaşısını döverek atı ve eşkiya reisi dedesini hatıra defteriyle firarar ederek Edirne'ye kaçtığını yazmakta. Bulgaristan 1877/78 (93) Osmanlı /Rus Savaşı'ndan sonra Prenslik olarak yarı bağımsız hale gelince Makedonya'ya da göz dikmiştir. Nasıl olsa Osmanlının işi bitecektir. Makedonya, üzerinde hak iddia eden bütün Balkanlıların çetecileriyle kaynamaktadır. Stoyan Türklerin safına geçtiğinde tanıdığı Bulgar çeteleriyle mücadele etmeye başlar. Hatta Trakya'da o dönem var olan Bulgar köylülerini Bulgaristan lehine teşkilatlandırıp tuzağa düşürür, en başta papazlar komitacılara yataklık etmektedir (haydi kalan kiliseleri tamir edelim! Gazi Mustafa Kemal Paşa Bulgaristan'la 1925'te bir mübadele anlaşması yapmış Trakya'da ki Bulgar ahaliyi Bulgaristan'a def etmiştir). Yakalattığı komitacıların rüşvetle serbest bırakıldığını öğrenince isyan eder ve dağlara çıkarak kendi başına Bulgarları avlamaya başlar. Bir süre Lefter Kaptan çetesine katılır ve Yunanlı çete reisini öldürür, köprü bombalamak, tiren soygunu, fidye için Protestan misyoneri dağa kaldırmak artık olağan işlerindendir, artık o da bir zalimdir. Stoyan 2.Meşrutiyet öncesinde Dırama, Nevrekop, Sarışaban, Serez, Demirhisar (gaibten sesler) civarında faal bir çetecidir, Balkan Kazanı fokur fokur kaynamakta Osmanlı canını dişine takarak bu eşkiyalarla mücadele etmektedir (Avcı Taburları). Bulgarlar Rumları, Rumlar Bulgarları hepsi birden Türk ve Müslümanları öldürmekte, etnik temizlik yapılmaktadır. Stoyan sonunda yakalanır. İdam sehpasını beklerken Makedonyalı katil Bulgar

çetecisi Sandanski'nin kendisini ihbar ettiğini öğrenir. Bulgar çeteleri arasında da rekabet vardır. Bu Sandanski daha sonra 31 Mart vakasında Hareket Ordusuyla İstanbul'a gelip Taksim Topçu Kışlasını Enver Paşayla birlikte basacaktır, yani Kahramanı Hürriyet(!)tir. Bazı ulusalcı yayınlarında böyle tarif edildiğine rastladım, ezberci zihniyetin güdük kalmış analiz yeteneğidir bu!

Stoyan Pişmanlıklar içinde boşa giden hayatını düşünürken ağlamaktadır, 0 sırada yüzbaşı Ahmet odaya girer, haline acır, onunla konuşur, Türk tarafına geçmesi ve Müslüman olması için ikna eder. Bir süre sonra Padişah'tan af emri gelir ve İstanbul'a çağırılarak görevlendirilir. İhtida eder, artık Mehmet Sadık'tır, Ethem Paşa adlı birinin himayesine gerer. Tekrar Makedonya'da görevlendirilir, bir çatışmada ağır yaralanır, çenesi bile parçalanmıştır, 8 ay Selanik Askeri hastanesinde tedavi görür, ne hekimlerimiz varmış! Selanik henüz minareler Şehridir (yine gaibten sesler!). Makedonya'da çok tanındığı için İstanbul'a geri hizmete alınır. Mehmet Sadık Abdülhamit'i sevmemekle birlikte Hafiye başı Fehim Paşa'nın espiyonaj tekliflerini reddeder. İttihatçılar iktidara geldiğinde doğrudan Talat Paşa'nın emrine girecektir, artık onunla istediği anda görüşebilen bir Teşkilat-ı Mahsusacı'dır. Aynı zamanda Bulgaristan Türklerinin liderlerinden Sofya'da ki avukat Ethem Ruhi beyin de adamıdır..

Talat paşa Sultan 2.Abdülhamit'i birlikte "hal" ettikleri komitacılardan sıkıntılıdır ne istedilerse verdik(!), daha ne istiyorlar! durumunda olduğu için en sonunda Makedonya Bulgar çetecilerinin elebaşlarının bertaraf edilmesi işini de Bulgar Sadık'a havale eder. Sadık, peynir ticareti yapma bahanesiyle Sofya'ya gider ve geceleri orduevinin önünde dilenci kılığına girerek Hacıyef ve Dimitri Atanas adlı iki azılı çete liderini gözlemeye başlar, neticede bir gece onları bıçaklayarak öldürür, sabah gazetelerde Makedonyalı Bulgar çetecileri Alman yanlısı Bulgarların katlettiğine dair haberleri okur. Kimsenin aklına bu işi Teşkilatın yaptığı gelmemiştir. 0 zamanlar Bulgaristan Rus ve Alman yanlıları olarak ikiye bölünmüştür,

Bulgar Çarı Alman Saks-Koburg hanedanından biridir. Sofya Alman yanlısı, Makedonya Bulgarlarıysa Rus yanlısıdır. Bir ara yakalanıp hapsedilir, onun Bulgar kralını (çarını) öldürmeye gelen bir suikastçı olduğu sanılmaktadır, askeri hapishanede ağır eziyet gördüğünü sonunda idama mahkum edildiğini hatıralarında yazmaktadır. Bu arada Bulgarlar ağzından laf almak için Bulgar nihilisti dir diyerek bir casusu da odasına yerleştirirler. Sadık bir süre sonra öldürüleceğini tahmin etmektedir, ajan pencere rüzgarından üşüdüğünü yataklarının yerini değiştirmeyi teklif edince buna iyice kanaat getirir. Gece adam derin uykuya dalınca karyolaların yerini değiştirir ve akabinde kapının üzerinden açılan yaylım ateşle ajan onun niyetine öldürülür. Birkaç gün sonrada hapisten kaçarak maceralı bir yolculukla Varna üzerinden bir kömürcü motorunda kaçak yolcu olarak İstanbul'a varır, görevini bitirmiştir. Şimdiki işi, hapisteyken kendini ihbar ederek yakalanmasına sebep olan Babıali'de ki tercüman kılıklı ajan Bulgaristan Çingenesi ile hesaplaşmaktır. Onu büyük adaya davet ederek yüzleşir ve öldürür.

Hatıraların bir kısmı 31 Mart vakasıyla ilgilidir ve kaynaktır. 31 Mart yani 13 Nisan 1913'te Sadık bir taharri memuru yani sivil polistir. Zaptiye Nezaretince görevlendirilir, bir nefer kılığına girerek Sultanahmet'teki erat arasına karışır. Avcı taburları ayaklanmıştı, Volkan gazetesini günlerdir kışkırtıcı yayın yapmaktadır, Avcı Taburları "şeriat" istemektedir, Hamdi Çavuş diye birileri başkandır, mektepli subaylar öldürülmektedir, Hüseyin Cahit (gazeteci muhalif) Rus konsolosluğuna sığınarak canını kurtarır. İsyancılar bir işkembeci dükkanını karargâh etmiştir, aralarına girer, öldürülecekler listesinin olduğu defteri bir bahaneyle alıp inceler ve yanmakta olan odun ateşine çaktırmadan atar, o sırada isyancılar Sadrazam tayin etmekle meşguldür.

Bulgar Sadık hiçbir şekilde Abdülhamit taraftarı değildir, hatta aleyhinde yazmakta fakat onun 31 Mart ayaklanmasını tertip ettiğine de inanmamakta, bunu ispatlayacak delil yoktu demektedir.

Birinci Dünya savaşı sırasında Çanakkale'ye gitmek isterse de Talat Paşa onu Çarlık Rusya'sında Sen Petersburg yakınında ki bir cephane fabrikasını berhava etmekle görevlendirir. Almanlar birkaç defa bu işe girişmiş, başarılı olamamıştır. Bunun üzerine Türklerin yardımını istenmiştir. Sadık'la beraber iki Alman subayı, savaş sırasında zoraki müttefikimiz Bulgaristan'ın bir ajanı ve iki Giritli Türk Bükreş üzerinden Petersburg'a gidecektir. Alman subayları ve Bulgar ajan daha Bükreş'te iken kaçarlar. Sadık buna çok sevinmiştir zaten onlardan hiç hoşlanmamıştır. Giritli iki adamıyla önce Odessa ya geçer. Vaktiyle Bulgar Sadık çar hafiyelerinin elinden iki Rus nihilist ihtilalciyi kurtarmış, adamlarda ona adreslerini vermiştir. Doğruca o adrese giderler ve yardım isterler. Rus ihtilalciler Çarlık Rusya'sı aleyhine bir işe gönüllüdür. Sadık ve adamları Petersburg ta ki fabrikaya işçi olarak girecektir, kimlikler hazırlanır yola çıkarlar. Bir de bayan kılavuzları vardır. İşçi olarak girdikten bir hafta sonra cephanelik havaya uçmuştur. Sadık günahı olmayan işçilerin ölümünden ayrıca vicdan azabı çekecektir ama vatani görevini yaptığını söyleyerek kendi kendini teselli edecektir. Daha sonra Kafkas İslam ordusunda görevlendirilir. Fakat Batum'da Mondoros mütarekesini öğrenir. İstanbul'a geldiğinde işgalci gemilerini görünce ağlayarak Üsküdar'daki evine inzivaya çekilir. Her sabah namaza camiye gitmektedir bir gün eve döndüğünde Rumların İngilizlerle beraber evinde arama yaptıklarını öğrenince ailesiyle helalleşip silahını kuşanır ve eski çete arkadaşlarını bulup teşkilatlanırlar. Şile Rumları eşkıyalığa başlamıştır, İngiliz işgalci bunlara silah ve cephane vermektedir. Sadık ve arkadaşları Rumları pusuya düşürüp öldürmeye başlar, cephaneliklerini de basarlar. Daha sonrada Adapazarı üzerinden kuvvacılara katılır. Birinci ve İkinci İnönü savaşlarında ayak parmakları donduğu için sakatlanır. Sakarya savaşında rahatsızlığı ilerlemiştir. Ayaklarını kaybeder. Zaferden sonra emekli edilir.

Gazeteci, romancı, pehlivan tefrikalarının önde gelen isimlerinden Murat Sertoğlu'na (1911-1989) bir kurmay alb. gelir beraberindeki kişi Bulgar Sadıktır. Murat Sertoğlu bu

ufak tefek ve sakat adamın efsane Teşkilatçı olduğuna neredeyse inanamaz. Sadık hikayesini Murat Sertoğlu'na anlatır, Sertoğlu bunları kaleme alır, hatıralar 1966 da basılır (İtimat yayın.) Murat Sertoğlu onu tanıdıktan sonra ölümüne kadar yalnız bırakmadığını yazmaktadır. Çocukluğumdan Bulgar Sadık adlı bir Yeşilçam filmini varlığını hatırlıyorum, başrolde vakitsiz giden karakter oyuncularından Turan Seyfioğlu olacaktı. Hikaye gerçek miydi yoksa masal mı? hatıralara sahafta rastladım, alıp okuyunca Sadık'ın eski adıyla Stoyan'ın varlığına inandım. Petersburg'daki cephanelik sabotajını da emekli bir askeri tarihçiye sordum, olay gerçekmiş, bizim bir zamanlar işte böyle adamlarımız varmış. Bir de onları sinemaya aktaran "yerli ve milli" sinemacılarımız. Şimdi Türk sineması "entel" oldu, böyle filimler de Arşiv belgesi. Zamane Sinema'mız yabancılaştırmanın değirmenine su taşımakla meşgul.

Cumhuriyet tarihçilerimizin Bulgar Sadık ile ilgilenebileceğini sanmıyorum. Konuları "Lozan Güzellemesi" ile sınırlıdır, vakitleri yoktur. Yunanlıların Tanzimat imarı Dedeoğlu Limanının üstüne konduğundan bile haberleri yoktur, ya Limni adası, Mondros orada değimliydi? Çoğu da ATASE arşivine giremez ve gazete okuyacak kadar bile eski yazı bilmez. Belki Askeri Tarihçiler konuya eğilebilir. İnşallah!

Nazan SEZGİN – 10.04.2016 Taryhy şahslar